

ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΕΣ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΑΙΣΘΗΤΗΡΙΑΚΗΣ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗΣ ΣΤΑ ΑΤΟΜΑ ΜΕ ΑΥΤΙΣΜΟ.

Ναγοπούλου Θεοπέμπτη

Η Αισθητηριακή Ολοκλήρωση είναι μια φυσιολογική νευρολογική διαδικασία μέσω της οποίας ο εγκέφαλος οργανώνει κατάλληλα τις αισθητηριακές πληροφορίες από το περιβάλλον και το σώμα του ατόμου έτσι ώστε να παράγεται λειτουργική ή προσαρμοστική συμπεριφορά.

Η Αισθητηριακή Ολοκλήρωση μελετά την ρύθμιση και τον συντονισμό των αισθητηριακών συστημάτων τα οποία είναι:

- **Αιθουσαίο σύστημα**
- **Σωματοαισθητικό σύστημα (ιδιοδεκτικό και απτικό)**
- **Ακουστικό σύστημα**
- **Οπτικό σύστημα**

Οι συνδέσεις των συστημάτων αρχίζουν να διαμορφώνονται πριν από τη γέννηση και συνεχίζουν να αναπτύσσονται καθώς το άτομο ωριμάζει και αλληλεπιδρά με το περιβάλλον.

Τα συστήματα αυτά μας επιτρέπουν να αντιλαμβανόμαστε, να αναγνωρίζουμε και να ανταποκρινόμαστε σε διαφορετικά ερεθίσματα από το περιβάλλον.

Η δυσλειτουργία της Αισθητηριακής Ολοκλήρωσης είναι μια αναπτυξιακή διαταραχή η οποία επιφέρει διαρκώς αυξανόμενες δυσκολίες στην κίνηση, στη μάθηση, στην επικοινωνία, στην κοινωνικοποίηση, στην οργάνωση, στην προσαρμογή, στην συναισθηματική ισορροπία, στην αυτοπεποίθηση και στην ανεξαρτητοποίηση του ατόμου.

Έχει παρατηρηθεί ότι τα άτομα με αυτισμό παρουσιάζουν ιδιαίτερες δυσκολίες στην εγγραφή, στον προσανατολισμό και στην επεξεργασία αισθητηριακών πληροφοριών, στην Αισθητηριακή Ρύθμιση καθώς επίσης και στην Πράξη. Οι δυσκολίες αυτές συνοδεύουν συχνά την κλινική εικόνα του αυτισμού με αποτέλεσμα το άτομο να αναπτύσσει αμυντικές ή αυτοερεθιστικές συμπεριφορές ή αισθητηριακό λήθαργο συνεπώς και δυσκολίες ένταξης.

Η θεραπεία αποσκοπεί στην ωρίμανση του Νευρικού Συστήματος με αύξηση της ικανότητας προώθησης και ρύθμισης μέσω της χρησιμοποίησης ελεγχόμενων αισθητηριακών ερεθισμάτων.

Στόχος στην θεραπευτική παρέμβαση στο παιδί με αυτισμό είναι η βελτίωση της αισθητηριακής επεξεργασίας έτσι ώστε περισσότερα αισθητηριακά ερεθίσματα να μπορέσουν να καταγραφούν και να μορφοποιηθούν με πιο αποτελεσματικό τρόπο.

Η παροχή των κατάλληλων αισθητηριακών εμπειριών φαίνεται ότι μειώνει την επιθυμία εμπλοκής αρκετών παιδιών με αυτισμό σε αυτοερεθιστικές συμπεριφορές και περιορίζει την απτική, ακουστική και οπτική αμυντικότητα τους.

Οι θεραπευτικές τεχνικές της Αισθητηριακής Ολοκλήρωσης με την έγκαιρη, ενισχυμένη σκόπιμη και ελεγχόμενη εφαρμογή τους επηρεάζουν αποτελεσματικά το αναπτυξιακό προφίλ του παιδιού με αυτισμό σε όλο το φάσμα της λειτουργικότητάς του. Τα κλινικά αποτελέσματα επιφέρουν σημαντική βελτίωση στην ικανότητα προσαρμογής και αυξομείωσης των εισερχόμενων αισθητηριακών ερεθισμάτων από το σώμα και το περιβάλλον και αυτό έχει σαν αποτέλεσμα να διευκολύνεται η ένταξη των ατόμων με αυτισμό και να αποκτούν οι ίδιοι καθώς και οι οικογένειές τους καλύτερη ποιότητα ζωής.

Επισημαίνεται ότι επειδή ο αυτισμός επηρεάζει ποιοτικά την πορεία της εξέλιξης του παιδιού, όσο πιο έγκαιρα ξεκινά η θεραπευτική προσέγγιση τόσο πιο θεαματικά θα είναι τα αποτελέσματα λόγω της πλαστικότητας του εγκεφάλου στα πολύ μικρά παιδιά.

Το μοντέλο παρέμβασης της Αισθητηριακής Ολοκλήρωσης αποτελεί ένα από τα πιο εξελισσόμενα μοντέλα στο πεδίο της εργοθεραπείας.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Attwood, T., (2001). *Γιατί ο Κρις το κάνει αυτό?* Ελληνική Εταιρία Προστασίας Αυτιστικών Ατόμων, Αθήνα .
- Ayres, A.J.,(1979). *Sensory Integration and the Child*. Western Psychological Services, LA.
- Ayres, A.J.,(1972). *Sensory Integration and Learning Disorders*. Western Psychological Services, LA.
- Blance, E., Botticelli, T., Hallway, M., (1995). *Combining Neuro-Developmental Treatment and Sensory Integration Principles*, Therapy Skill Builders, California.
- Γενά, Α., (2002). *Αυτισμός και Διάχυτες Αναπτυξιακές Διαταραχές*, Αθήνα
- Chu, S., (1991). *Sensory Integration and Autism: A review of the Literature*. Sensory Integration Quarterly.
- Coleman, M, & Gilbert C., (1985). *The Biology of the Autistic Syndrome*. Praeger Publishers, New York
- Cool, S. και Μάγκλαρη, Ε., (2001). *Οι νευροβιολογικές βάσεις της Αισθητηριακής Ολοκλήρωσης*. Σημειώσεις Σεμιναρίου Εκπαίδευσης στη θεωρία και τη θεραπεία της Αισθητηριακής Ολοκλήρωσης
- Grandin, T., (1984). My experiences as an autistic child and review of selected literature. *Journal of orthomolecular Psychiatry*, 13: 144-174
- Grandin, T., & Scariano, M., (1986). *Emergence: Labeled Autistic*. Arena Press, Novato, California.
- Grandin, T., (1990). Sensory problems in autism. *Proceedings of Annual Conference of the Autism Society of America*. Buena Park, California.
- Grandin, T., (1995). *Thinking in Pictures and other Reports form my Life with Autism*. Vintage Books, New York.
- Jordan, R. and Powell, S., (2001). *Οι ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες των παιδιών με αυτισμό*. Ελληνική Εταιρία Προστασίας Αυτιστικών Ατόμων, Αθήνα.
- Jordan, R. and Powell, S., (2001). *Αυτισμός και μάθηση*. Ελληνική Εταιρία Προστασίας Αυτιστικών Ατόμων, Αθήνα .
- Kandel, E., Schwartz, J. and Jessell, T., (2000). *Νευροεπιστήμη και συμπεριφορά*. 2^η Έκδοση. Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης, Ηράκλειο
- Kramer, P., Hinojosa, J., (1993). *Frames of reference for Pediatric Occupational Therapy*, Williams & Wilkins, Maryland.
- Κυπριωτάκης, Α., (1995). *Τα αυτιστικά παιδιά και η αγωγή τους*. Κυπριωτάκη, Ηράκλειο
- Ναγοπούλου Θ., (2005). *Διεπιστημονική Προσέγγιση, Αυτισμός* σελ. 81-104, Ζωοδόχος Πηγή, Ηράκλειο
- National Autistic Society, (1993). *Ζώντας και δουλεύοντας με τον αυτισμό*. Ελληνική Εταιρία Προστασίας Αυτιστικών Ατόμων, Αθήνα.
- Oetter, P. και Μάγκλαρη, Ε., (2001). *Η Θεραπευτική Παρέμβαση της Αισθητηριακής Ολοκλήρωσης*. Σημειώσεις Σεμιναρίου Εκπαίδευσης στη θεωρία και τη θεραπεία της Αισθητηριακής Ολοκλήρωσης, Θεσσαλονίκη, Αθήνα
- Ομάδα Εργασίας του Συνδέσμου των Διευθυντών Σχολείων για Παιδιά με Αυτισμό και Ενήλικες (2001). *Οι ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες των παιδιών με αυτισμό*. Ελληνική Εταιρία Προστασίας Αυτιστικών Ατόμων, Αθήνα.
- Ormitz, E.M. (1989). Autism at the interface between sensory and information processing. In Dawson, G. (Ed). *Autism – Nature, Diagnosis and Treatment*. The Guildford Press, New York

- Πανελλήνιος Σύλλογος Λογοπεδικών, (2007). *Αυτισμός Θέσεις και Προσεγγίσεις*. Ταξιδευτής, Αθήνα
- Peeters, T., (2000). *Αυτισμός*. Ελληνική Εταιρία Προστασίας Αυτιστικών Ατόμων, Αθήνα.
- Πρακτικά Η μερίδας, (1999). *Αυτισμός: Ένας ύμνος για την επικοινωνία*. Ελληνική Εταιρία Προστασίας Αυτιστικών Ατόμων, Αθήνα.
- Schopler, E., (1995). *Εγχειρίδιο επιβίωσης γονέων*, Ελληνική Εταιρία Προστασίας Αυτιστικών Ατόμων, Αθήνα.
- Shattock, P. and Savery, D., (2000). *Ο αυτισμός σαν μεταβολική διαταραχή*. Ελληνική Εταιρία Προστασίας Αυτιστικών Ατόμων, Αθήνα.
- Σύλλογος Εργοθεραπευτών Βορείου Ελλάδος, (2000). *Αισθητηριακή Ολοκλήρωση: Οδηγός για γονείς και επαγγελματίες*, Θεσσαλονίκη
- Wilbarger, P., & Wilbarger, J. (2008). *Αισθητηριακή Αμυντικότητα*. Εκπαιδευτικές Σημειώσεις, Αθήνα
- Williams, D., (1996). *Autism: An Inside Our Approach*. Jessica Kingsley, London
- Williams, M.S, & Shellenberger, Sh., (1996). *How does your engine run? Therapy Works, Inc*
- Wing, L., (2000). *Το Αυτιστικό Φάσμα*. Ελληνική Εταιρία Προστασίας Αυτιστικών Ατόμων, Αθήνα.
-